

**Připomínky
spolku Spolu, z. s. k návrhu zákona,
kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon,
ve znění pozdějších předpisů**

1. **K § 16 odst. 4, 6 a 9: Navrhuje se následující znění. Na tuto úpravu navazuje i změna v § 16a odst. 3 až 5, § 16b odst. 1 až 4 a v § 19 písm. g) a v § 28 odst. 2 písm. f) a odst. 3 písm. d) - (viz též samostatné připomínky) – zásadní připomínka.**

„(4) Podpůrná opatření prvního stupně ~~poskytuje~~ ~~uplatňuje~~ škola nebo školské zařízení i bez ~~rozhodnutí doporučení~~ školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s ~~rozhodnutím doporučením~~ školského poradenského zařízení. Škola nebo školské zařízení může místo ~~přiznaného doporučeného~~ podpůrného opatření **poskytovat** ~~přijmout~~ po projednání s příslušným školským poradenským zařízením a s předchozím písemným informováním souhlasem zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka jiné podpůrné opatření stejného stupně, pokud to neodporuje zájmu dítěte, žáka nebo studenta.

...

(6) Podpůrné opatření druhého až pátého stupně přestane škola nebo školské zařízení po projednání se zletilým žákem, studentem nebo zákonným zástupcem dítěte nebo žáka poskytovat, pokud z ~~rozhodnutí doporučení~~ školského poradenského zařízení vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné.

...

(9) Pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem lze zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení a studijní skupiny. Zařadit do takové třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo přijmout do takové školy lze pouze dítě, žáka nebo studenta uvedené ve větě první, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření podle odstavce 2 nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou pro **přijetí** ~~nebo~~ zařazení je písemná žádost zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, **písemné** doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte, žáka nebo studenta.“

Odůvodnění:

Podpůrná opatření (dále jen „PO“) jsou na základě novely školského zákona č. 82/2015 Sb. od 1.9.2016 součástí práva na vzdělání, tj. dítě, kterému byla PO jako nezbytná úprava přiznaná školským poradenským zařízením (dále jen „ŠPZ“, viz § 16 odst. 1), na ně má právní nárok. Žádné PO už není jen možností, která je závislá na vůli a ochotě školy nějakou podporu ne/poskytovat, naopak školy jsou povinny přiznaná PO dítěti poskytovat. Proto výsledek práce ŠPZ týkající se podpůrných opatření nemůže být doporučením jako nezávaznou informací, ale rozhodnutím o právním nároku. Právní nárok se „nedoporučuje“, o právním nároku konkrétního jednotlivce se „rozhoduje“.

Stejně tak je potřebné zpřesnit text ohledně poskytování podpůrných opatření, protože jde o povinnost škol přiznaná podpůrná opatření poskytovat, zatímco oprávněný (dítě, resp. jeho zákonný zástupce) je uplatňuje po škole jako povinném.

Co se týče přijímání dětí do speciálního školství, stejně jako v případě školství běžného musí zákonný zástupce podat přihlášku (žádost o přijetí) a navíc doložit i skutečné doporučení jako odborný názor na vhodnost vzdělávání ve speciálním školství, ne jako rozhodnutí o podpůrných opatřeních (dále viz odůvodnění k § 49).

V návaznosti na to bude potřeba změnit i prováděcí předpisy – vyhl. č. 48/2005 Sb., vyhl. č. 72/2005 Sb. a vyhl. č. 27/2016 Sb. včetně přílohy formuláře doporučení - viz příloha č. 1.

2. K § 16 odst. 11: Navrhuje se bez náhrady vypustit – zásadní připomínka.

~~„(11) Podpůrné opatření podle odstavce 2 písm. g) nelze poskytovat žákovi základní školy nebo účastníkovi školní družiny. To neplatí u dítěte zařazeného do přípravné třídy základní školy. Ředitel základní školy nebo školní družiny zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí má povinnost využít asistenta pedagoga podle § 161 odst. 2 nebo § 161c odst. 2 písm. c), je-li to při zohlednění vzdělávacích potřeb žáka nebo účastníka nezbytné. Pro ředitele základní školy nebo školní družiny, která není zřízena krajem, obcí nebo svazkem obcí, platí povinnost podle věty třetí obdobně.“~~

Odůvodnění:

Asistent pedagoga jako podpůrné opatření (dále jen „AP“ a „PO“) je na základě novely školského zákona č. 82/2015 Sb. od 1.9.2016 definován také jako součást práva dětí na vzdělání, tj. jde o právní nárok dítěte používat AP jako podpůrné opatření. O právním nároku se vždy rozhoduje individuálně, ne kolektivně na základě modelu nastaveného podle statistického předpokladu vzdělávacích potřeb konkrétních dětí. Tím, že jde o individuální nárok, který je financován z veřejných rozpočtů, je nezbytné, aby byla definována velikost plnění, v tomto případě, aby byla dána velikost pracovního úvazku AP jako PO. Tento nárok konkrétního dítěte nijak nebrání tomu, aby byla do vzdělávacího systému pozice AP zahrnuta jako součást personálního standardu, tj. aby byla financována bez ohledu na prokázanou potřebu některých dětí používat PO AP.

V případě dětí se zdravotními handicapy jde i o požadavek vyplývající pro ČR z Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením (č. 10/2010 Sb.m.s), která výslovně zavazuje státy poskytovat „účinná opatření individuální podpory“ (viz čl. 24).

Individuální potřeby dětí při vzdělávání nelze saturovat plošnými systémovými opatřeními, jednak proto, že plošná systémová opatření mají sloužit ke zvýšení celkové kvality v tomto případě vzdělávacího systému, jednak náklady na jejich financování budou vždy nižší, než náklady na individuální podpory a proto nebudou nikdy schopny co do množství (množství hodin práce s dítětem) pokrýt individuální potřeby. Proto nebudou ani dostatečně efektivní (kvalitní) a bude tak automaticky docházet ke snížení efektivity nižšího množství vynaložených finančních prostředků.

Tím dojde i ke zvýšení tlaku na odchod dětí ze SVP s potřebou asistence z běžných škol (nejčastěji do speciálních nebo do tzv. domácího vzdělávání), protože školy nebudou schopny těmto dětem poskytovat potřebný rozsah a tím i potřebnou kvalitu podpůrného opatření APOD. Už dnes se setkává pětina rodičů dětí se SVP s „požadavkem“ na odchod ze stávající školy a polovina z nich z této stávající školy i skutečně odejde (viz Analýza PAQ Research, z. ú. pro Spolu, z. s. „Zkušenosti rodičů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami při vzdělávání: <http://www.spoluskola.cz/aktuality/analiza-mapujici-praxi-skol-a-skolskych-poradenskych-zarizeni-ve-vztahu-k-zaclenovani-znevyhodnenych->

[deti-do-skol](#)) Změna školy, škola speciální, ani tzv. domácí vzdělávání přitom nemohou z podstaty věci plnit roli podpůrných opatření a proto ani nemohou jako podpůrná opatření existovat.

I kdyby nově rozhodoval o poskytování AP jako PO u dětí, které jsou žáky základních škol ředitel školy, pak v okamžiku, kdy škola nebude mít finanční prostředky na zaměstnání AP jako PO, potřebnou podporu dítěti neposkytne. Rozhodování o nároku dítěte na AP jako PO zůstává pro ŠPZ zachováno, tj. bude po konci prvního školního roku zcela přesně vyčíslitelné o kolik hodin s podporou AP děti přišly. Za zajištění práva na vzdělání včetně financování je však odpovědný stát, ne škola nebo zřizovatel.

Návrh nově přináší rozhodování o poskytování AP jako PO na ředitele pouze v základních školách pro účely poskytování základního vzdělávání a družiny. V jiných stupních vzdělávání (včetně přípravných tříd a přípravného stupně ve speciálním školství) je povinností škol poskytovat podpůrné opatření AP podle rozhodnutí ŠPZ, zachována. Jde tedy o situaci, kdy dítěti nemá být poskytována prokazatelná a jasně stanovená individuální podpora právě jen při základním vzdělávání a ve školní družině.

Výjimkou jsou i speciální školy, kde je od 1. 1. 2020 možné AP jako PO přiznat, ale není možné toto PO poskytovat. Kromě toho, že jde o protizákonný stav, kdy není možné vázat poskytování PO na druh školy, protože rozhodující je zjištěná potřeba dítěte ve škole, které je žákem, se neposkytují ani další PO, resp. je jejich poskytování vázáno na výjimku toho, že jde o dítě s handicapem, pro které není škola zřízena. Tato skutečnost je však právně relevantním způsobem zjistitelná pouze ze zřizovací listiny. V praxi však existuje pouze část škol, která má ve zřizovací listině uveden druh zdravotního handicapu podle § 16 odst. 9. Mnohé školy mají ve zřizovací listině uvedeno, že jde o školu pro děti se zdravotním postižením (bez uvedení druhu), že jde o školu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (takový druh handicapu neexistuje), nebo že jde o školu podle § 48 školského zákona (ten obsahuje možnost dětí s mentálním postižením těžkým a středně těžkým se vzdělávat ve školách speciálních, ne druhy handicapů, ty jsou obsaženy právě v § 16 odst. 9).

Navrhovaný model:

- nesplňuje mezinárodní právní standardy na individuální úpravy pro vzdělávání
- ze své podstaty znamená upuštění od potřebné individuální podpory jako právního nároku
- nebude financován v potřebném rozsahu co do právního nároku dětí na podpůrná opatření
- je vnitřně rozporný a neakceptovatelný, AP jako podpůrné opatření nemá být dětem poskytován právě jen při základním vzdělávání a družině, tj. jde o krok, kdy zasáhne děti po nejdelší dobu vzdělávání a navíc v té fázi, která je pro další směřování na vzdělávací dráze nejdůležitější. Omezení AP v družině pak negativně zasáhne do profesních možností pečujících osob, kterými bývají především ženy. Jde proto o přímou překážku při sladění soukromého a rodinného života.

Řešením této nepřehledné až zmatečné situace je následující řešení:

- ponechat AP jako PO ve všech druzích základních škol,
- zvýšit personální standard vzdělávání na ZŠ o AP (např. s využitím navrhované parametrizace),
- sjednotit označování škol pro děti se zdravotními handicapem podle zdravotních handicapů vyjmenovaných v § 16 odst. 9 v jejich zřizovacích listinách a doplnit údaj a druhu zdravotního handicapu/zdravotních handicapů jako povinný údaj zapisovaný do školského rejstříku,
- zjistit, zda jsou tyto školy materiálně plně vybaveny pro vzdělávání dětí s konkrétními druhy zdravotních handicapů tak, aby toto materiální vybavení mohlo podle svých potřeb používat každé dítě bez omezení a v případě potřeby školy dovybavit,

- obnovit poskytování PO i ve speciálních školách pro děti, které mají jiný nebo další druh zdravotního handicapu včetně PO AP.

V té souvislosti bude potřeba změnit přílohu č. 1 část A vyhl. č. 27/2016 Sb., tak, aby byla PO poskytována podle zjištěných potřeb, ne podle druhu školy - viz příloha č. 2.

3. K § 16a odst. 3 až 5: Navrhuje se následující znění – zásadní připomínka.

„(3) Výsledkem poradenské pomoci školského poradenského zařízení jsou zejména zpráva a **rozhodnutí doporučení**. Ve zprávě školského poradenského zařízení uvede skutečnosti podstatné pro **přiznání doporučení** podpůrných opatření. V **rozhodnutí doporučení** uvede závěry vyšetření a podpůrná opatření prvního až pátého stupně, která odpovídají zjištěným speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem dítěte, žáka nebo studenta, a to včetně možných kombinací a variant podpůrných opatření a způsobu a pravidel jejich použití při vzdělávání.

(4) Školské poradenské zařízení poskytuje zprávu a **rozhodnutí doporučení** tomu, komu je poskytována poradenská pomoc; škole nebo školskému zařízení, v němž se dítě, žák nebo student vzdělává, poskytuje pouze **rozhodnutí doporučení**. Školské poradenské zařízení poskytne vydané **rozhodnutí doporučení** také orgánu veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení. Nejedná-li se o případ podle věty druhé, školské poradenské zařízení poskytne vydané **rozhodnutí doporučení** také orgánu sociálně-právní ochrany dětí, pokud je o to orgán sociálně-právní ochrany dětí písemně požádá.

(5) Pokud má zletilý žák, student nebo zákonný zástupce dítěte nebo žáka pochybnosti o tom, že škola nebo školské zařízení postupuje v souladu s **rozhodnutím doporučením** školského poradenského zařízení, může řediteli školy nebo školského zařízení navrhnout, aby s ním případ projednal za účasti pověřeného zaměstnance příslušného školského poradenského zařízení, a ředitel je povinen jednat bez zbytečného odkladu svolat.“

...

Odůvodnění:

Jde o změnu, která navazuje na změnu v § 16 odst. 4, 6 a 9 a souvisí se změnami v § 16b odst. 1 až 4 a § 19 písm. g) a v § 28 odst. 2 písm. f) a odst. 3 písm. d). Odůvodnění viz připomínka č. 1.

4. K § 16b odst. 1 a 2: Navrhuje se změna v návaznosti na změnu v § 16 odst. 4, 6 a 9, v § 16a odst. 3 až 5 a v § 16b odst. 3 a 4 (viz též samostatné připomínky) a nově navrženou větu v odst. 1 vypustit – zásadní připomínka.

„(1) Dítě, žák, student nebo zákonný zástupce může do 30 dnů ode dne, kdy obdržel zprávu nebo **rozhodnutí doporučení** školského poradenského zařízení, požádat právnickou osobu zřízenou a pověřenou ministerstvem prováděním revizí o jejich revizi. O revizi **rozhodnutí doporučení** může požádat také škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy **rozhodnutí**

doporučení obdržely, a Česká školní inspekce. **Revizi zprávy nebo doporučení může právnická osoba podle věty první provést i bez žádosti.**

(2) Právnická osoba podle odstavce 1 posoudí žádost o revizi a zprávu nebo **rozhodnutí doporučení**, a je-li to nezbytné k naplnění účelu revize, prověří se souhlasem zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka vzdělávací potřeby a možnosti dítěte, žáka nebo studenta. Právnická osoba podle odstavce 1 zajistí, aby prověřování bylo prováděno v místě sídla školského poradenského zařízení, které vydalo zprávu nebo **rozhodnutí doporučení**. Toto školské poradenské zařízení je povinno poskytnout součinnost při prověřování vzdělávacích potřeb a možností podle věty první.“

Odůvodnění:

Jde o změnu, která navazuje na změnu v § 16 odst. 4, 6 a 9 a souvisí se změnami v § 16a odst. 3 až 5, v § 16b odst. 3 a 4 a § 19 písm. g) a v § 28 odst. 2 písm. f) a odst. 3 písm. d). Odůvodnění viz připomínka č. 1.

Revize je opravný prostředek, který provádí NPI na žádost zákonných zástupců, škol, nebo ČŠI. Pokud má NPI „opravovat“ nějaká Doporučení i bez žádosti, pak jediná ta, která samo vydalo. K opravě Doporučení (zákonní zástupci i Zprávy) revizí mají všichni třicetidenní lhůtu (z podstaty věci ne ČŠI). Možnost kdykoli zasáhnout do Doporučení ŠPZ je porušením principu právní jistoty, protože si pak nikdo (školy, zákonní zástupci, ŠPZ) nemůže být jist tím, zda NPI nebude z vlastní iniciativy měnit Doporučení pro konkrétní děti, konkrétních ŠPZ, nebo v konkrétních školách. Navíc tato neomezená pravomoc bude způsobovat změny Doporučení hlavně z vnějších podnětů, bez ohledu na důvod takového podnětu.

Jde tedy o efektivní prostředek obcházení zákona pro všechny, kteří promarní lhůtu k podání žádosti o revizi a navíc i pro ty, kteří právo podat žádost o revizi nemají. Pokud je tato lhůta na základě vyhodnocení poznatků z praxe shledána jako krátká, pak je potřeba posoudit její prodloužení např. na 60 dnů, ne vytvářet přímo v zákoně nástroje na obcházení zákona samotného.

V tomto kontextu závažnosti neomezené pravomoci se nabízí, že má jít o opravu jen vlastních už revidovaných dokumentů. Pak má být dikce navrhované poslední věty následující: „**Revizi zprávy nebo doporučení vydaných právnickou osobou podle věty první, provede právnická osoba podle věty první bez žádosti.**“

5. K § 16b odst. 3 a 4: Navrhuje se následující znění – zásadní připomínka.

„(3) O výsledku posouzení vydá právnická osoba podle odstavce 1 do 60 dnů od obdržení žádosti revizní zprávu., ~~která může obsahovat~~ **Může vydat** i novou zprávu nebo **rozhodnutí o podpůrných opatřeních** doporučení ~~podpůrných opatření~~, a které v takovém případě ~~nahrazují~~ **nahrazuje** revidovanou zprávu nebo **revidované rozhodnutí doporučení**, ~~závazný pokyn k dalšímu postupu školského poradenského zařízení nebo stanovení lhůty, dokdy je nezbytné vydat novou zprávu nebo doporučení; uplynutím této lhůty skončí platnost původního doporučení.~~ Revizní zpráva a **nová zpráva** se zasílá dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci, a příslušnému školskému poradenskému zařízení. ~~a s vyloučením údajů, které jsou pouze obsahem zprávy podle § 16a odst. 3, také škole nebo školskému zařízení.~~ V případě, že orgán sociálně-právní ochrany dětí žádal školské poradenské zařízení podle § 16a odst. 4 o poskytnutí **rozhodnutí doporučení**, zašle školské poradenské

zařízení tomuto orgánu také revizní zprávu v rozsahu týkajícím se poskytnutého **rozhodnutí doporučení**.

(4) Do vydání revizní zprávy **nebo rozhodnutí, které nahrazují, která nahrazuje** revidovanou zprávu nebo **revidované rozhodnutí doporučení**, se postupuje podle původního **rozhodnutí vydaném doporučení a zprávy vydaných** školským poradenským zařízením.“.

Odůvodnění:

Jde o změnu, která navazuje na změnu v § 16 odst. 4, 6 a 9 a souvisí se změnami v § 16a odst. 3 až 5, v § 16b odst. 1 a 2, § 19 písm. g) a v § 28 odst. 2 písm. f) a odst. 3 písm. d). Odůvodnění viz připomínka č. 1.

Je potřeba jednoznačně odlišovat revizní zprávu, revidovanou tzv. poradenskou zprávu (o vyšetření dítěte) a revidované Doporučení. Současně je nezbytné rozlišovat mezi pravomocemi revizního pracoviště NPI v revizním řízení, jehož smyslem je garance správnosti přiznaných podpůrných opatření.

Revizní zpráva má obsahovat vše, co se vztahuje k reviznímu řízení, revidovaná tzv. poradenská zpráva je zprávou z vyšetření dítěte provedeném pracovníky revizního pracoviště NPI, pokud zákonní zástupci dítěte požádali i o revizi zprávy – tu dostávají pouze oni. Revidované doporučení je dokument, kterým revizní pracoviště dítěti přiznává podpůrná opatření v jiném složení nebo stupni, případně je nepřiznává. Revidované dokumenty vydává NPI tehdy, pokud je to potřeba, protože ty vydané ŠPZ neodpovídají vzdělávacím potřebám dítěte.

Jestliže NPI v revizním řízení zjistí, že přiznaná podpůrná opatření neodpovídají vzdělávacím potřebám konkrétního dítěte, pak musí vydat nové doporučení, které jim odpovídá. Pokud NPI v rámci revizního řízení provádí i revizi zprávy a zjistí, že zpráva ŠPZ neodpovídá výsledkům vyšetření vzdělávacích potřeb dítěte, pak vydá zprávu novou.

Revizní pracoviště NPI není nadřízeným stupněm ve struktuře poradenských služeb, protože ty strukturované nejsou. Jednotlivá ŠPZ mají pouze zřizovatele, kteří ale nejsou oprávněni zasahovat do výkonu odborné agendy, jsou pouze odpovědní za řádný chod ŠPZ. Udělovat ŠPZ „závazné pokyny“ v odborné agendě je oprávněna pouze ČŠI jako orgán státní kontroly, která je podle školského zákona výslovně oprávněna kontrolovat kvalitu poradenské služby jako služby školské. Takovou pravomoc proto ani NPI jako právnická osoba pověřená MŠMT mít nemůže a ani ji mít nemá, protože by šlo o zdvojenou pravomoc s ČŠI. Naopak, ČŠI neprovádí revizní šetření, neposuzuje vzdělávací potřeby dětí a nerozhoduje o tom, jestli má či nemá dítě mít podpůrná opatření přiznaná v doporučení ŠPZ.

Toto vše je potřeba zachovat, protože jinak dojde k narušení rozdělení pravomoci mezi NPI a ČŠI a bude se na ŠPZ nesprávně nahlížet jako na podřízené NPI, což je něco jiného než případné metodické vedení. Současně je nezbytné zachovat reviznímu řízení charakter rozhodování o právech a povinnostech v individuálních případech, tj. nelze uplatňovat pravidla jednání nadřízeného vůči podřízenému v hierarchické struktuře pracovněprávních vztahů.

6. K § 18: Navrhuje se upravit doplnit text následujícím způsobem:
--

~~„Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi nebo studentovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve středním vzdělávání nebo vyšším odborném vzdělávání může na základě žádosti ředitel školy povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i ze jiných závažných důvodů. Ve středním vzdělávání nebo vyšším odborném vzdělávání povolí ředitel školy individuální vzdělávací plán žákovi nebo studentovi na základě potvrzení, že žák nebo student je sportovním reprezentantem České republiky ve sportovním odvětví, vydaného sportovní organizací zastupující toto sportovní odvětví v České republice, a to v souvislosti s touto skutečností. Pokud jsou v základním vzdělávání splněny podmínky podle § 50 odst. 3 tohoto zákona, může ředitel školy rozhodnout bez žádosti o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.“~~

Odůvodnění:

Individuální vzdělávací plán (dále jen „IVP“) je od 1. 9. 2016 také podpůrným opatřením podle § 16 odst. 2 písm. f) školského zákona a současně nástrojem pro zajištění vzdělávání sportovních reprezentantů ČR při středoškolském a vyšším odborném studiu podle zákona o podpoře sportu (č. 115/2001 Sb.), tj. bez vazby na případné vzdělávací potřeby. To znamená, že školský zákon obsahuje tři druhy IVP a každý z nich slouží jinému účelu:

- první typ IVP je PO, o kterém rozhoduje ŠPZ jako o PO ve 2. a vyšším stupni kvůli speciálním vzdělávacím potřebám včetně mimořádného nadání, tedy ne ředitel školy,
- druhý typ IVP je nástroj pro úpravu vzdělávání ze závažných důvodů ve střední a vyšším odborném vzdělávání, o kterém rozhoduje ředitel školy na žádost,
- třetí typ IVP je nástroj pro zajištění vzdělávání sportovních reprezentantů ČR při středoškolském a vyšším odborném studiu, kdy ředitel školy musí povolit vzdělávání podle IVP, pokud je žádost podložena potvrzením o zařazení do sportovní přípravy reprezentace.

Je proto potřeba zrušit rozhodování ředitele školy o vzdělávání podle IVP jako PO, o kterém už rozhodlo kvůli speciálním vzdělávacím potřebám včetně mimořádného nadání ŠPZ jako o PO ve 2. a vyšším stupni.

V návaznosti na to bude potřeba změnit i prováděcí předpisy, především vyhl. č. 27/2016 Sb. včetně příloh.

Současně je potřeba doplnit školský zákon o oprávnění (možnost, ne povinnost!) ředitele rozhodnout o vzdělávání podle IVP při základním vzdělávání, pokud dítě nedochází kvůli zdravotnímu stavu více jak dva měsíce do školy (§ 50 odst. 3). Platný mechanismus vyžaduje, aby o IVP požádali zákonní zástupci, ale § 18 neobsahuje možnost vzdělávání podle IVP na ZŠ z jiných důvodů než SVP včetně mimořádného nadání.

7. K § 19 písm. g) a v § 28 odst. 2 písm. f) a odst. 3 písm. d): Slovo „doporučení“ se nahrazuje slovem „rozhodnutí“ – zásadní připomínka.

Odůvodnění:

Jde o legislativně technickou změnu v návaznosti na změnu terminologie v § 16 až 16b.

8. K § 34 odst. 3 a odst. 6: Odst. 3 se navrhuje upravit, odst. 6 pak vypustit bez náhrady:

~~„(3) O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitel. Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (§ 179 odst. 3) nebo jsou umístěné v tomto obvodu v dětském domově, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku.“~~

~~„(6) O přijetí dítěte uvedeného v § 16 odst. 9 rozhodne ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.“~~

Odůvodnění:

Od 1. 9. 2018 (novela školského zákona č. 178/2016 Sb.) je předškolní vzdělávání pro děti starší 3 let právním nárokem, tj. pokud zákonný zástupce dítěte do MŠ přihlásí, pak má dítě nárok na to, aby ho spádová MŠ přijala bez čehokoli dalšího. V případě dětí pětiletých jde dokonce o povinnost absolvovat jednoletou předškolní povinnou docházku. Jde o stejný systém, jako v případě ZŠ.

Proto není možné, aby ředitel MŠ zasahoval do nároku dítěte a současně i do plnění jeho povinností, pokud je starší pěti let tím, že by dítě přijal „na zkoušku“. Právo na předškolní vzdělání, ani plnění jednoleté předškolní docházky není závislé (podmíněné) na úvaze ředitele MŠ, pokud dítě splní podmínky pro přijetí, musí ho ředitel (spádové) MŠ přijmout bez dalšího.

9. K § 49 odst. 1: Navrhuje se vložit novou druhou větu – zásadní připomínka

~~„(1) O přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje na základě žádosti zákonného zástupce žáka ředitel školy, do které se žák hlásí. Pokud jde o školu, která je pro žáka školou spádovou, ředitel školy žáka přijme. Pokud ředitel školy rozhodne, že žádosti o přestup vyhoví, informuje o této skutečnosti bez zbytečného odkladu ředitele školy, z níž žák přestupuje. Ředitel školy, z níž žák přestupuje, zašle do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, řediteli této školy kopii dokumentace žáka ze školní matriky.“~~

Odůvodnění:

Právo na přednostní přijetí má dítě po celou dobu základního vzdělávání, nejen při přijetí na začátku základního vzdělávání – při zápise. Zajištění základního vzdělávání se týká základního vzdělávání po celou dobu jeho trvání, nejen na vstupu dítěte do základního vzdělávání. Jde tedy jen o posílení tohoto prvku vzdělávacího systému, protože i školský zákon hovoří v rámci plnění povinné školní docházky o přijímání žáků, nejen o zápise (§ 36 odst. 7).

V té souvislosti je potřeba upozornit na protizákonnost části § 3 a odst. 7 vyhl. č. 48/2005 Sb, podle kterého škola zveřejňuje „informace k organizaci a průběhu zápisu, které obsahují kritéria pro přijímání žáků ...“. . Problematickým je toto ustanovení z následujících dvou důvodů:

- Školský zákon nezná pojem „kritéria pro přijímání žáků“ jako oprávnění ředitele školy stanovovat podmínky pro přijetí, zná pouze podmínku 6 let pro zahájení základního vzdělávání a právo na přednostní přijetí do spádové školy, tj. do školy, v jejímž spádovém obvodu má dítě trvalý pobyt.

- Oprávnění určovat „*pravidla organizace a průběhu zápisu k povinné školní docházce*“ náleží podle § 56 školského zákona přímo MŠMT, nikomu jinému. Současně je potřebné, aby pravidla pro organizaci zápisu a jeho průběh byla stanovená jednotně, což se pro odbornou pedagogickou část zápisu už stalo k 1. 9. 2016 vyhláškou č. 197/2016 Sb.

Jednotné stanovení je nezbytné z toho důvodu, že pro všechny školy zapsané do školského rejstříku, tj. jak veřejné, tak neveřejné (soukromé a církevní) platí co do přijímání a co do podmínek vzdělávání dětí shodná pravidla.

Základní vzdělávání není, stejně jako vzdělávání předškolní, podmíněno ničím, co by vycházelo z přirozených nebo vrozených dovedností či dokonce znalostí dětí. Obecnou podmínkou je vyspělost dětského organismu pro školní vzdělávání. K tomu dochází obvykle okolo šestého roku věku dítěte.¹ Podmínkou pro přijetí dítěte do základní školy je proto podle školského zákona (č. 561/2004 Sb.) dosažení věku 6 let. V případě, že zákonný zástupce přihlásí dítě do školy spádové², pak toto dítě musí ředitel školy přijmout přednostně před dětmi, pro které tato škola není školou spádovou. Jde o jediné dvě podmínky, které pro přijetí do ZŠ klade na děti i školský zákon.

Tato pravidla platí pro všechny školy, které jsou zapsané ve školském rejstříku a tvoří součást vzdělávací soustavy České republiky. Z hlediska podmínek pro přijetí k základnímu vzdělávání proto není rozhodující, zda jde o školu veřejnou či neveřejnou (soukromá, církevní). Z hlediska poskytování veřejné služby a přístupu k ní, stejně jako zápisu do školského rejstříku, jsou podmínky pro všechny zapisované (budoucí školy) shodné. Rozdílný je až způsob a podmínky financování zapsaných škol. Ty však nelze zaměňovat s podmínkami pro přijímání dětí ke vzdělávání a nelze tímto ani odůvodňovat jiný postup než podle školského zákona, správního řádu (č. 500/2004 Sb.) a antidiskriminačního zákona (č. 198/2009 Sb.).

Ohledně podmínek pro přijetí je rozhodující, zda je či není škola pro konkrétní dítě školou spádovou, tj. aby bylo jednoznačné, jestli existuje povinnost školy dítě přijmout, či nikoli právě v závislosti na trvalém pobytu dítěte ve spádovém obvodu školy. Tím, že má ředitel veřejné i neveřejné školy postavení správního orgánu, postupuje při přijímání podle stejných pravidel:

- podmínky pro dítě jsou dány školským zákonem (věk, případně trvalý pobyt) a správním řádem (zastupování dítěte zákonným zástupcem),
- podmínky pro postup ředitele se pak řídí školským zákonem (status správního orgánu rozhodujícího o právech a povinnostech, oprávnění stanovit místo a dobu zápisu včetně oznámení těchto skutečností obvyklým způsobem – jiná oprávnění ředitel nemá), správním řádem a antidiskriminačním zákonem (postup správního orgánu rozhodujícího o právech a povinnostech při ochraně práva na rovné zacházení při přístupu ke vzdělávání coby veřejné službě např. dětí s nepříznivým zdravotním stavem/zdravotním postižením).

¹ Langmeier, J., Krejčířová, D.: Vývojová psychologie, 2. vydání, Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9, str. 103 a násl.

² Spádovou školou je škola zřízená obcí nebo jejich svazkem, která má určený spádový obvod (§ 178 školského zákona č. 561/2004 Sb.), tj. má určené území, z něhož musí přednostně k základnímu vzdělávání přijímat ty děti, které v něm jsou přihlášeny k trvalému pobytu (§ 36 odst. 7 školského zákona č. 561/2004 Sb.), nikoli že v něm fakticky bydlí.

Proto každý ředitel školy může mít jako podmínku pro přijetí pouze věk 6 let a v případě školy spádové i trvalý pobyt dítěte ve spádovém obvodu školy. Jiné podmínky pro přijetí dítěte neexistují. Přesto některé základní školy požadují i splnění dalších podmínek pro přijetí, např.:

- sourozenec je již žákem školy,
- z pohledu školy je sourozenec bezproblémový žák školy,
- ověření školní zralosti/připravenosti dítěte,
- zjišťování „studijních“ a jiných předpokladů a dovedností,
- docházka do MŠ, která je součástí ZŠ, nebo do přípravné třídy ZŠ,
- docházka do MŠ stejného nebo podobného pedagogického směru,
- účast dítěte i rodičů na aktivitách školy včetně placených,
- účast dítěte na mimoškolním vzdělávání v době předškolního vzdělávání,
- názorový soulad rodičů se školou na výchovu a vzdělávání dítěte,
- rodič dítěte je zaměstnancem školy,
- neexistence speciálních vzdělávacích potřeb ať už identifikovaných nebo zjišťovaných v průběhu přijímání do ZŠ,
- doložení poradenských dokumentů pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,
- dítě, kterému ředitel školy povolil v předcházejícím školním roce odklad nástupu k plnění povinné školní docházky.³

Pokud má ředitel školy jako správní orgán, který rozhoduje o přijetí dítěte přesto zájem stanovit i další podmínky, pak nejde o podmínky kladené na dítě podle školského zákona, ale o podmínky podle správního řádu. Základní požadavky na možnost použít tyto další podmínky jsou v tomto případě následující:

- účelem stanovení dalších podmínek je transparentnost a předvídatelnost postupu ředitele školy jako správního orgánu,
- nesmí jít o podmínky hodnotící „výkon“ či „kvalitu“ dítěte a podmínky založené na předpokladu (viz např. rozsudek Okresního soudu Ostrava č.j. 26 C 42/2016–124 ze dne 1.3.2017: „... při výběru dětí, které budou přijaty, využila škola test školní zralosti, který nemá žádnou oporu v zákoně a je zcela svévolný, ...“).
- další podmínky mohou být jen objektivní skutečnosti, které jsou podkladem pro doložitelné a přezkoumatelné rozhodnutí správního orgánu,
- další podmínky nesmějí znamenat jiné standardy v postupu přijímání konkrétního dítěte z celé řady důvodů, protože pak hrozí, že půjde o postup diskriminační – nerovný postup se přitom nehodnotí z pohledu školy, ale z pohledu dopadu na dítě.

Tyto další objektivní podmínky, které nejsou hodnocením dítěte ani jeho okolí, může využít pouze ředitel školy, která není pro dítě spádovou, tj. veřejná nespádová škola a školy neveřejné – soukromé i církevní.

V případě školy, která tyto další objektivní podmínky nepoužije správně, či je nemůže použít, protože jde o školu pro dítě spádovou, není rozhodující četnost výskytu, ani obecné přijímání této praxe. Rozhodující je, že k tomu vůbec nemá docházet, protože jde nejen o nezákonný postup, ale současně i o porušování práva.

³ Právě odklad nástupu k plnění povinné školní docházky je příkladem nesprávnosti požadování splnění podmínek, které nejsou ve školském zákoně. Odklad je povolovanou výjimkou z plnění zákonných povinností dětí i rodičů, ne kritériem pro přednostní přijetí.

V případě dětí, které mají zjištěné speciální vzdělávací potřeby v předškolním věku navíc k takovému jednání podle výzkumu PAQ Research, z. ú. a organizace Spolu, z. s. dochází ve 32 %. (viz Analýza PAQ Research, z. ú. pro Spolu, z. s. „Zkušenosti rodičů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami při vzdělávání: <http://www.spoluskola.cz/aktuality/analiza-mapujici-praxi-skol-a-skolskych-poradenskych-zarizeni-ve-vztahu-k-zaclenovani-znevychodnenych-deti-do-skol>, str. 17). Zákonní zástupci se při zápisu setkávají s tím, že škola požaduje splnění i dalších podmínek než jen dosažení věku 6 let a v případě školy s určených spádovým obvodem trvalý pobyt v tomto obvodu.

Návrh na úpravu vyhl. č. 48/2005 Sb. je návrhem bezpečného nástroje, který neslouží jen k ochraně práv dítěte při přijímání k základnímu vzdělávání, ale i ředitelům škol, které nejsou pro dítě spádové využít další kritéria k sestavení pořadí pro přijetí, pokud počet přihlášených převyšuje počet přijímaných – viz příloha č. 3.

10. K § 49 odst. 2 a 3: Navrhuje se následující znění – zásadní připomínka.

„(2) Ředitel školy může **přearadit žáka do třídy, skupiny nebo oddělení** ~~převést žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání~~ pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 **pouze** na základě **písemné žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka** a písemného doporučení školského poradenského zařízení ~~pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka~~. Ředitel školy je povinen informovat zákonného zástupce žáka o rozdílech ve vzdělávacích programech a o organizačních změnách, které ~~ve spojení s převodem do jiného vzdělávacího programu~~ mohou nastat.

(3) Při přestupu nebo **přearazení** ~~převedení~~ žáka podle odstavců 1 a 2 vytvoří základní škola, do níž žák přestoupil nebo byl **přearazen** ~~převeden~~, podmínky pro vyrovnání rozdílů ve znalostech žáka vyplývajících z odlišnosti školních vzdělávacích programů.“

Odůvodnění:

O vzdělávání dítěte rozhodují zákonní zástupci dítěte tím, že dítě přihlásí do konkrétní školy a v případě, že ředitel školy dítě přijme, jsou to opět zákonní zástupci, kteří rozhodují, do které školy skutečně nastoupí. To platí i v případě dětí, u kterých se ŠPZ vyjádřilo pro vzdělávání ve speciálním školství. Touto otázkou se zabýval i veřejný ochránce práv z podnětu Národního ústavu pro vzdělávání (dnes Národní pedagogický institut) v roce 2020 a konstatoval, že „*zvážení a rozhodnutí, na jaké škole se žák bude vzdělávat a do jaké míry odpovídají podmínky školy jeho vzdělávacím potřebám, je tak zejména v rukou rodičů žáka*“.⁴

Jako takové je toto právo zákonných zástupců chráněno několika mezinárodními smlouvami, kterých je Česká republika smluvní stranou. Pokud vnitrostátní právní předpisy obsahují něco jiného než tyto smlouvy, tak se postupuje přímo podle těchto mezinárodních smluv.⁵

⁴ Viz doporučení veřejného ochránce práv vedoucí revizního pracoviště NPI č.j. KVOP-19454/2020 ze dne 18.5.2020 k otázce, zda se žák vzdělávaný podle RVP ZŠ může vzdělávat ve škole, která nemá tento obor zapsaný ve školském rejstříku. Stanovisko obdrželo současně i MŠMT (odbor základního vzdělávání) a organizace Spolu, z. s.

⁵ Jde o mechanismus obsažený v čl. 10 Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.), pod který spadají např. Mezinárodní pakt o hospodářských sociálních a kulturních právech (č. 120/1976 Sb.),

Volbu školy, do které zákonní zástupci dítě přihlásí a do které skutečně nastoupí, provádí sami zákonní zástupci. To platí i v případě dětí, u kterých se ŠPZ vyjádřilo pro vzdělávání ve speciálním školství včetně přestupu. Pokud se zákonný zástupce rozhodne, že využije možnosti vzdělávat dítě ve speciálním školství, pak podává žádost o přijetí (příhlášku). Pokud však ve škole, kde se dítě vzdělává/bude vzdělávat, existují třídy pro vzdělávání dětí se zdravotními handicapy uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona, pak zákonný zástupce nežádá ředitele školy o zařazení do této třídy, pouze souhlasí s přeřazením/zařazením dítěte., přestože jde o změnu ve vzdělávacím proudu z běžného na speciální. Souhlas zákonného zástupce je až reakcí na „převedení“ dítěte do speciální třídy, přestože má jít o iniciativu rodiče stejně jako při přihlášení dítěte do speciální školy.

Proto je potřeba, aby byl změněn současný pasivní model souhlasu (s něčím) na aktivní model žádosti o přeřazení (o něco) i při přestupu mezi třídami jedné školy.

Současně je proto potřebné změnit i terminologii z „převedení“ na přeřazení dítěte do speciální třídy.

Při přijetí/přestupu do speciální školy hraje významnou úlohu také obsah formuláře Doporučení ŠPZ ke vzdělávání dítěte se SVP, který je závazným co do přiznaných podpůrných opatření, současně však obsahuje skutečné, tj. právně nezávazné, doporučení ohledně vzdělávacího programu a druhu školy pro děti s postiženími uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona. Podle školského zákona má Doporučení ŠPZ obsahovat pouze zákonem definovaná podpůrná opatření (§ 16 odst. 2), která jsou specifikována na základě zmocnění školským zákonem (§ 19) v příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Vyhláška také definuje obsah formuláře (§ 15 odst. odst. 2), ale položka „návrh organizační formy vzdělávání“ – určení vzdělávacího programu nebo druhu školy (běžná/zřízená pro děti s druhy zdravotního postižení uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona) mezi těmito náležitostmi nejsou, protože z podstaty věci ani nemohou být individuální úpravou vzdělávání, tj. podpůrným opatřením. V tomto je formulář jednak formálně protizákonný, jednak způsobuje i protizákonnou praxi zasahování do práva zákonných zástupců na volbu školy.

Co se týče vzdělávání, kromě nezbytných identifikačních údajů, má tedy formulář Doporučení ŠPZ obsahovat pouze přiznaná podpůrná opatření, na které má dítě při vzdělávání nárok a která jsou povinny školy poskytovat. Formulář tak ani nemůže obsahovat názor ŠPZ, do jaké školy má dítě chodit. Podle výzkumu PAQ Research z. ú. a organizace Spolu, z. s. má 67 % rodičů dětí se SVP za to, že je tento názor ŠPZ o druhu školy, ve které se má dítě vzdělávat, závazná.⁶ Také Evropský soud pro lidská práva se v rozsudku D. H. proti České republice vyjádřil ke složitosti celého postupu ŠPZ při rozhodování o škole, ve které se bude dítě vzdělávat. ⁷

Opční protokol k Evropské úmluvě o lidských právech (č. 209/1992 Sb.), Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.).

⁶ Výzkum a analýza PAQ Research, z.ú. a organizace Spolu, z.s. „Zkušenosti rodičů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami“, str. 30, březen 2022 (dosud nezveřejněno). Podle něj 65 % zákonných zástupců dětí se SVP, které mají v Doporučení ŠPZ označený druh školy, považují toto označení za závazné, tj. že se jím musejí řídit a dítě přehlásit do uvedeného typu školy.

⁷ Viz Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (Velký senát) ze dne 13.11.2007 o stížnosti č. 57325/00 ve věci D. H. a ostatní proti ČR, body 202 až 204 a 207 (česky: [http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/0/1DCD666F85A02043C1257BE300471725/\\$file/DH-rozsudekGC.pdf?open&](http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/0/1DCD666F85A02043C1257BE300471725/$file/DH-rozsudekGC.pdf?open&), anglicky:

Tím, že je Doporučení ŠPZ obsahově přiznáním právního nároku dítěte na individuální úpravu při vzdělávání, které je každá škola povinna dítěti poskytovat, nejde o doporučení jako informaci obsahující postoj či názor dalších osob, ale o rozhodnutí o právním nároku a povinnosti tento právní nárok poskytovat. Jde tedy o rozhodnutí, které splňuje i kritéria individuálního správního aktu.⁸ Co se však týče odborného názoru ŠPZ na druh školy, ten právně závazný není a slouží zákonným zástupcům pouze jako podklad pro jejich rozhodování.

Názor ŠPZ na vhodnost vzdělávání konkrétního dítěte ve škole pro děti s druhy zdravotního postižení uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona, není vázán na přiznání podpůrných opatření jako nároku na individuální úpravu vzdělávání ve škole, které je dítě žákem. Podstatnou roli hraje tento odborný názor v situaci, kdy se zákonný zástupce rozhodne, přihlásit dítě do tohoto druhu školy, protože k přihlášce musí přiložit i skutečné odborné a právně nezávazné doporučení ŠPZ (§ 21 vyhl. č. 27/2016 Sb.). To lze přiložit stejně, jako se dokládá „doporučení“ ŠPZ k žádosti o povolení odkladu (§ 49 školského zákona).

Proto navrhujeme vypuštění položky „návrh organizační formy vzdělávání“ v Doporučení ŠPZ v příloze č. 5 vyhl. č. 27/2016 Sb. a jeho nahrazení např. samostatným dokumentem, který bude skutečným „doporučením“ ŠPZ o vhodnosti ke vzdělávání v režimu pro děti se zdravotními handicap vyjmenovanými v § 16 odst. 9 školského zákona (viz příloha č. 1)

11. K § 55 odst. 1: Navrhuje se upravit tak, aby žák, který splnil povinnou školní docházku, pokračoval v základním vzdělávání automaticky.

~~„(1) Ředitel školy může žákovi, Žák, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování~~ **pokračuje** v základním vzdělávání **na základní škole**, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.“.

Odůvodnění:

Česká republika je podle mezinárodněprávních standardů povinna poskytnout základní vzdělání, ne povinnou školní docházku, všem bez rozdílu. Proto není možné dětem, které splnily povinnou školní docházku, podmiňovat pokračování v základním vzdělávání podáním žádosti o pokračování v základním vzdělávání a rozhodováním ředitele škol, pod sankcí automatického ukončení.

Vypracovala: Mgr. V. Doležilová
Datum: 25. 11. 2022

[https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22respondent%22:%22CZE%22,%22documentcollectionid%22:%22GRANDCHAMBER%22,%22itemid%22:%22001-83256%22}}\).](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22respondent%22:%22CZE%22,%22documentcollectionid%22:%22GRANDCHAMBER%22,%22itemid%22:%22001-83256%22}})

⁸ Viz § 9 správního řádu (č. 500/2004 Sb.).

Příloha č. 1

Příloha č. 5 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Rozhodnutí o úpravě

A) Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole

Dítě/žák/student:

Jméno a příjmení

Datum narození

Bydliště

Škola

Ročník 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Souhrnné údaje k vyšetření a stanoveným PO:

Převažující stupeň PO	2.	3.	4.	5.	Identifikátor znevýhodnění
	1.	X (stupeň neurčen)			
Návrh organizační formy vzdělávání	☐ bez IVP	☐ třída, oddělení, studijní skupina zřízená podle § 16 odst. 9 ŠZ			
	☐ s IVP	☐ zařazení do školy, která vzdělává žáky podle §16 odst. 9 ŠZ (doložit žádost zákonného zástupce nebo zletilého žáka)			
	☐ vzdělávání v základní škole speciální podle RVP ZŠS díl 1				
	☐ vzdělávání v základní škole speciální podle RVP ZŠS díl 2				
Datum přijetí žádosti o poskytnutí poradenské pomoci					
Datum vyšetření v ŠPZ			Datum konzultace se školou		
Platnost doporučení do			Termín nového posouzení speciálních vzdělávacích potřeb		
Návrh zahájení poskytování podpůrných opatření					

I. Závěry vyšetření žáka podstatné pro vzdělávání a pobyt žáka ve škole
II. Vyhodnocení Plánu pedagogické podpory (pokud byl poskytován)
III. Podpůrná opatření (Doplňte konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které mají být aplikovány)

IVP	Stupeň PO ¹
Metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání	Stupeň PO

Forma vzdělávání ¹	Stupeň PO
-------------------------------	-----------

Úprava očekávaných výstupů vzdělávání ²	Stupeň PO
--	-----------

Organizace výuky (úpravy v organizaci výuky ve školní třídě případně i mimo ni; požadavky na práci pedagogů; podpora žáků, u kterých nelze zajistit domácí přípravu; požadavky na specifika domácí přípravy)

Požadavky na organizaci výuky ve škole	Stupeň	Počet hodin	Kód podmíněné NFN ³
☐ Předměty speciálně pedagogické péče:			
☐ Pedagogická intervence (podpora přípravy na školu)			
Uzpůsobení forem komunikace a zprostředkování informací (AAK, Braillovo písmo)			
ANO – NE			viz pomůcky

Personální podpora – pedagogická	Stupeň	Počet hodin	Kód NFN ⁴
☐ Asistent pedagoga			
☐ Pedagog			
☐ Školní speciální pedagog			
☐ Školní psycholog			

¹ § 25 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

² § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

³ Kód podmíněné NFN – kód normované finanční náročnosti v souladu s resortním číselníkem podpůrných opatření (RAPP) zveřejněným způsobem umožňujícím dálkový přístup; škola vykáže toto podpůrné opatření, pouze pokud nelze žákovi poskytovat podpůrné opatření v rámci stávající skupiny.

⁴ Kód NFN – kód normované finanční náročnosti v souladu s resortním číselníkem podpůrných opatření (RAPP) zveřejněným způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Personální podpora – nepedagogická		Stupeň	Počet hodin	Kód NFN
☐	Tlumočník českého znakového jazyka			
☐	Přepisovatel pro neslyšící			

Personální podpora – přítomnost další osoby		Stupeň	Počet hodin	Kód NFN
☐	Osobní asistent			
☐	Zdravotní pracovník			
☐	Jiné			

Hodnocení žáka (kritéria hodnocení, specifika forem hodnocení podle charakteru obtíží žáka)	Stupeň PO
---	-----------

Zařazení žáka do školy, třídy, oddělení, skupiny podle 16 odstavec 9 ŠZ (odůvodnění zařazení)	Stupeň PO
---	-----------

Pomůcky	Stupeň PO
---------	-----------

Kompenzační pomůcky (uvedte také období užívání pomůcky a případné investiční a neinvestiční náklady)	Stupeň	Forma pořízení ⁵	Kód NFN
---	--------	-----------------------------	---------

.....

Speciální učebnice a pomůcky (uvedte také období užívání pomůcky a případné investiční a neinvestiční náklady)	Stupeň	Forma pořízení	Kód NFN
--	--------	----------------	---------

.....

Softwarové a IT vybavení (uvedte také období užívání pomůcky a případné investiční a neinvestiční náklady)	Stupeň	Forma pořízení	Kód NFN
--	--------	----------------	---------

.....

Prodloužení délky vzdělávání	Stupeň PO
------------------------------	-----------

⁵ V = Výpůjčka; N = Nákup, J = jiné (vypište)

IV. Podpůrná opatření jiného druhu (respektovat zdravotní stav, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)

V. Úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání (uvedte stupeň podpůrného opatření)

Zpracoval (jméno a podpis) Adresa a název pracoviště vystavujícího doporučení	Vedoucí pracoviště Razítko Datum
--	---

Poučení: Žák nebo zákonný zástupce žáka může do 30 dnů ode dne, kdy obdržel toto ^{rozhodnutí} doporučení školského poradenského zařízení, požádat právnickou osobu zřízenou a pověřenou ministerstvem prováděním revizí o jeho revizi. O revizi tohoto doporučení může požádat také škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy ^{rozhodnutí} doporučení obdržely.

VI. Převzetí	
Datum	Podpis žáka nebo jeho zákonného zástupce

VII. Žádost o povolení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu	
V případě doporučení podpůrného opatření spočívajícího ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu žádám o jeho zpracování školou.	
ANO	NE
Datum	Podpis žáka nebo jeho zákonného zástupce

VIII. Informovaný souhlas zákonného zástupce nebo žáka s poskytováním doporučených podpůrných opatření ve škole

Prohlašuji, že

- výslovně souhlasím s poskytováním v doporučení uvedených podpůrných opatření,
- byl/a jsem informován/a o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření,
- byl/a jsem informován/a o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a
- podpisem stvrzuji, že jsem informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl/a.

Vyjádření informovaného souhlasu	ANO	NE	S VÝHRADAMI
----------------------------------	-----	----	-------------

Datum	Podpis žáka nebo jeho zákonného zástupce
-------	--

Rozhodnutí o úpravě

B) Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve školském zařízení

Dítě/žák/student (dále jen „žák“):

Jméno a příjmení

Datum narození

Bydliště

Škola

Ročník 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Souhrnné údaje k vyšetření a stanoveným PO:

Převažující stupeň PO 2. 3. 4. 5.

1. X (stupeň neurčen)

Změna stupně: ANO NE

Identifikátor
znevýhodnění

.....

Návrh organizační
formy vzdělávání

☐ bez IVP

☐ s IVP

☐ zařazení do školy, třídy, oddělení nebo studijní skupiny
zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona
(doložit žádost zákonného zástupce nebo zletilého žáka)

Datum přijetí žádosti
o poskytnutí
poradenské pomoci

.....

Datum vyšetření v ŠPZ

Datum konzultace se školou

Platnost doporučení do

Termín nového posouzení
speciálních vzdělávacích
potřeb

Návrh zahájení
poskytování
podpůrných opatření

.....

I. Závěry vyšetření žáka podstatné pro vzdělávání a pobyt žáka ve školském zařízení

II. Podpůrná opatření (Doplňte konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které mají být aplikovány ve školském zařízení)

Organizace vzdělávání (úpravy v organizaci vzdělávání ve školském zařízení; požadavky na práci pedagogů, podpora žáků, u kterých nelze zajistit domácí přípravu; požadavky na specifika v domácí přípravě žáků)

Personální podpora – pedagogická		Stupeň	Počet hodin	Kód NFN ²
☐	Asistent pedagoga			

Personální podpora – nepedagogická		Stupeň	Počet hodin	Kód NFN ²
☐	Tlumočník českého znakového jazyka			
☐	Přepisovatel pro neslyšící			
☐	Zdravotnický pracovník			
☐	Jiné			

Pomůcky	Stupeň PO ¹
---------	------------------------

Kompenzační pomůcky (uveďte také období užívání pomůcky a případné investiční a neinvestiční náklady)	Stupeň	Forma pořízení ³	Kód NFN ²
---	--------	-----------------------------	----------------------

² Kód NFN – kód normované finanční náročnosti v souladu s resortním číselníkem podpůrných opatření (RAPP) zveřejněným způsobem umožňujícím dálkový přístup.

³ V = Výpůjčka; N = Nákup; J = jiné (vypište).

Softwarové a IT vybavení (uved'te také období užívání pomůcky a případné investiční a neinvestiční náklady)

Stupeň

Forma
pořízení

Kód NFN

III. Podpůrná opatření jiného druhu (respektovat zdravotní stav, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě nebo v zájmovém kroužku; v jakých činnostech, jakým způsobem)

Zpracoval
(jméno a podpis)

Vedoucí
pracoviště

Adresa a název
pracoviště
vystavujícího
doporučení

Razítko

Datum

Poučení: Žák nebo zákonný zástupce žáka může do 30 dnů ode dne, kdy obdržel toto ^{rozhodnutí} doporučení školského poradenského zařízení, požádat právnickou osobu zřízenou a pověřenou ministerstvem prováděním revizí o jeho revizi. O revizi tohoto doporučení může požádat také škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy ^{rozhodnutí} doporučení obdržely.

IV. Převzetí

Datum	Podpis žáka nebo jeho zákonného zástupce
-------	--

V. Informovaný souhlas zákonného zástupce nebo žáka s poskytováním doporučených podpůrných opatření

Prohlašuji, že

- výslovně souhlasím s poskytováním v doporučení uvedených podpůrných opatření,
- byl/a jsem informován/a o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření,
- byl/a jsem informován/a o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a
- podpisem stvrzuji, že jsem informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl/a.

Vyjádření informovaného souhlasu

ANO

NE

S VÝHRADAMI

Datum

Podpis žáka nebo jeho zákonného zástupce:

Příloha č. 2

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Přehled podpůrných opatření

1. Členění a základní pravidla pro uplatňování podpůrných opatření

1.1. Přehled podpůrných opatření se člení na část A, část B a část C.

1.2. Část A obsahuje výčet a účel podpůrných opatření, jejich členění do stupňů a u podpůrných opatření druhého až pátého stupně, s výjimkou kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením. Při uplatňování podpůrných opatření vyššího stupně uvedených v části A a zároveň spočívajících v poradenské pomoci školy anebo školského poradenského zařízení nebo v úpravě metod vzdělávání anebo školských služeb nebo hodnocení žáka vyšší stupeň podpůrného opatření zahrnuje rovněž vždy podpůrná opatření stejného druhu uvedená v tomto přehledu u nižších stupňů.

1.3. Podpůrná opatření s normovanou finanční náročností jsou vždy označena stupněm (II. - V.), číslem položky podle struktury Přehledu a označením pro podporu ve škole (A) nebo školském zařízení (B). Označení položky slouží pro vykazování použitých podpůrných opatření ve škole, případně ve školském zařízení.

1.4. Část B obsahuje výčet a účel kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, jejich členění do stupňů a pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením včetně jejich normované finanční náročnosti. Školské poradenské zařízení doporučuje v případě vážně nemocných žáků a žáků s duševními onemocněními pomůcky a speciální učebnice ze všech skupin, vždy v odpovídajícím stupni podpůrných opatření a v souladu se vzdělávacími potřebami žáka. Kompenzační pomůcky lze použít bez ohledu na skupiny obtíží, podle kterých jsou kompenzační pomůcky v části B uvedeny.

1.5. Podpůrná opatření všech stupňů se vztahují na všechny druhy vzdělání dle zákona. Druhy podpůrných opatření odpovídají věku žáka a stupni vzdělání a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

1.6. Pokud činnost školy a školského zařízení vykonává jedna právnická osoba, jsou doporučená podpůrná opatření pro školské zařízení a školu uvedena v jednom doporučení školského poradenského zařízení; jinak vydává školské poradenské zařízení samostatné doporučení pro vzdělávání žáka ve školském zařízení.

1.7. Ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle [§ 16 odst. 9 zákona](#) nelze poskytovat podpůrná opatření spočívající ve výuce předmětů speciálně pedagogické péče, použití speciální učebnice, speciální učební pomůcky nebo kompenzační pomůcky, vyjma případu, kdy je tato učebnice či pomůcka určena pro žáka s jiným druhem znevýhodnění, než pro které je škola, třída, oddělení nebo studijní skupina zřízena. V mateřské škole nelze poskytovat podpůrná opatření V. 3. 2. "Počet žáků ve třídě".

1.8. Ve škole nebo třídě zřízené podle [§ 16 odst. 9 zákona](#) v oboru vzdělání základní škola, základní škola speciální, praktická škola jednoletá a praktická škola dvouletá, v mateřské škole zřízené podle [§ 16 odst. 9 zákona](#) nebo v třídě zřízené podle [§ 16 odst. 9 zákona](#) v mateřské škole, ve škole při školském

~~zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, ve třídě přípravného stupně základní školy speciální a v oddělení školní družiny tvořeném pouze účastníky uvedenými v [§ 16 odst. 9 zákona](#) nelze dále poskytovat podpůrné opatření spočívající ve využití asistenta pedagoga.~~

1.7. 1-9. Normovaná finanční náročnost se nestanovuje pro kompenzační pomůcku, pokud je stejná nebo obdobná pomůcka žákovi hrazena na základě jiných právních předpisů a lze ji využít k naplnění jeho vzdělávacích potřeb.

1.8. 1-10. V části C je uveden počet hodin za rok pro stanovení normované finanční náročnosti u podpůrných opatření spočívajících ve využití tlumočnicka českého znakového jazyka nebo přepisovatele pro neslyšící.

1.9. 1-11. U podpůrných opatření

- a) spočívajících v činnosti asistenta pedagoga,
- b) spočívajících v činnosti speciálního pedagoga,
- c) spočívajících v činnosti školního speciálního pedagoga,
- d) spočívajících v činnosti školního psychologa,
- e) předmětu speciálně pedagogické péče,
- f) speciálních učebnic,
- g) speciálních učebních pomůcek a
- h) kompenzačních pomůcek

je níže uvedená normovaná finanční náročnost podmíněná; finanční prostředky ze státního rozpočtu na tato podpůrná opatření se poskytují pouze v případě, pokud žák nemůže využít již dříve doporučené podpůrné opatření financované ze státního rozpočtu na základě doporučení pro jiného žáka.

...

Příloha č. 3

Organizace a průběh zápisu k povinné školní docházce

§ 3a

(1) Zápis k povinné školní docházce (dále jen "zápis") je složen z formální části a, je-li při zápisu přítomno i zapisované dítě a souhlasí-li s tím zákonný zástupce dítěte, rovněž z rozhovoru a případně dalších činností s dítětem. Zákonný zástupce dítěte může být přítomen u všech součástí zápisu.

(2) V průběhu formální části zápisu zákonný zástupce dítěte požádá o zápis dítěte k plnění povinné školní docházky.

(3) Rozhovor pedagogického pracovníka se zapisovaným dítětem trvá nejvýše 20 minut. Rozhovor je zaměřen na motivování dítěte pro školní docházku a orientační posouzení jeho školní připravenosti.

(4) Pokud škola připraví i jiné činnosti spojené s orientačním posouzením školní připravenosti dítěte formou hry nebo jinou vhodnou formou, je doba jejich trvání nejvýše 60 minut.

(5) Školní připravenost dítěte se orientačně posuzuje ve vztahu k očekávaným výstupům vzdělávacích oblastí rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Škola v průběhu zápisu nezjišťuje dosaženou úroveň rozvoje ve všech vzdělávacích oblastech stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, nýbrž volí schopnosti a dovednosti, jejichž úroveň rozvoje lze v průběhu zápisu orientačně posoudit.

(6) Škola při zápisu prokazatelným způsobem informuje zákonného zástupce dítěte, jak může do doby zahájení povinné školní docházky pomoci dítěti v jeho dalším rozvoji.

(7) Škola před zahájením zápisu zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup informace k organizaci a průběhu zápisu, které obsahují kritéria, **ke kterým může ředitel školy, která není pro dítě školou spádovou, při rozhodování o přijetí přihlížet podle jiného právního předpisu, pro přijímání žáků**, počet žáků, které je možné přijmout, popis formální a případných dalších částí zápisu a popřípadě další údaje.

(8) Ředitel školy, která není pro dítě školou spádovou, může při rozhodování o přijetí přihlížet k následujícím kritériím:

- a) dítě má na škole sourozence,
- b) k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole shodného zřizovatele školy a k délce tohoto vzdělávání nebo v přípravné třídě takové školy,
- c) k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, která je se školou součástí jedné právnické osoby nebo v přípravné třídě takové školy a k délce tohoto vzdělávání,
- d) k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole shodného nebo příbuzného pedagogického směru a k délce tohoto vzdělávání a
- e) k trvalému pobytu dítěte v obci, kde právnická osoba vykonává činnost školy; obcí se rozumí celé katastrální území obce, která se dělí na části.

(9) Ředitel školy, která není pro dítě školou spádovou, při rozhodování o přijetí nepřihlíží ke kritériím hodnotícím dítě nebo jeho okolí, kterými jsou zejména:

- a) školní připravenost dítěte,
- b) studijní a jiné předpoklady dítěte včetně vzdělávacího potenciálu,
- c) neexistence speciálních vzdělávacích potřeb včetně jejich zjišťování školou,
- d) předložení doporučení školského poradenského zařízení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole minimálně pro 1. ročník, pokud jde o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami,
- e) povolení odkladu k nástupu plnění povinné školní docházky,
- f) pořadí podání žádosti o přijetí (přihlášky),
- g) účast dítěte na zájmovém vzdělávání v době předškolního vzdělávání,
- h) účast dítěte, rodičů nebo společná účast dítěte a rodičů na akcích pořádaných školou včetně placených,
- i) zákonný zástupce dítěte je pracovníkem školy,
- j) názorová shoda zákonných zástupců se školou na výchovu a vzdělání včetně vyznání,
- k) se školou spolupracující a pozitivně vnímaná rodina dítěte, včetně sourozenců.

...